

3. ASPECTES ESTRUCTURALS I VECTORIALS

3.1 ASPECTES ESTRUCTURALS

3.2 VECTORS AMBIENTALS

3.1.1 ORGANITZACIÓ I GESTIÓ MUNICIPAL

En aquest apartat es presenta l'organització municipal i s'analitza la gestió municipal des de l'òptica de la sostenibilitat i incidint sobre els aspectes mediambientals més rellevants.

3.1.1.1 Organigrama municipal i competències

L'Ajuntament de Subirats està organitzat en 7 regidories. Hi ha un alcalde, un tinent d'alcalde i 5 regidors. La Taula 3.1.1-1 recull les àrees funcionals i ressalta les que tenen competències sobre matèries amb una incidència més directa sobre el medi ambient, que són totes excepte l'àrea de joventut i sanitat (en negreta es marquen les competències més vinculades). La transversalitat dels aspectes ambientals queda manifesta, ja que 5 de les 7 regidories hi tenen competències. És remarcable que la competència de medi ambient no està compartida amb altres competències, com sovint ocorre, en què el regidor responsable de medi ambient ho és també d'esports, o d'urbanisme. En aquest consistori, hi ha un regidor dedicat en exclusiva a medi ambient.

Taula 3.1.1-1. Organització funcional de l'Ajuntament

ALCALDIA, GOVERNACIÓ, I URBANISME	HISENDA, TURISME I CULTURA	AGRICULTUR A I SERVEIS SOCIALS	JOVENTUT I SANITAT	ENSENYA -MENT	MEDI AMBIENT	ESPORTS, URBANITZA -CIIONS
Alcalde	1er Tinent	Regidor 1	Regidor 2	Regidor 3	Regidor 4	Regidor 5

Font: Ajuntament de Subirats

La Comissió de Govern, a la qual assisteixen tots els membres de l'equip de govern, es reuneix cada 15 dies, i se n'aixeca acta. La setmana que no hi ha Comissió, també es reuneixen, sense aixecar acta, per tractar aspectes de menor rellevància.

Hi ha, a més d'aquests òrgans de seguiment, un patronat, de turisme, que es reuneix un cop al mes. Es va intentar crear un Consell de Medi Ambient, cap a l'any 1998/99 però no va funcionar.

Departaments amb competències sobre medi ambient

Les competències sobre aspectes ambientals se centren en la regidoria de Medi Ambient, des de la qual s'ha impulsat l'elaboració de l'Agenda 21. La regidoria d'Alcaldia, Governació i Urbanisme, té incidència en aspectes ambientals en la mesura que és d'on emergeixen ordenances, on recau la disciplina urbanística i on es conforma l'organigrama general i l'atribució de competències. L'àrea de turisme es considera transversal amb medi ambient en la mesura que pot contribuir decisivament a impulsar un model turístic respectuós amb l'entorn, basat en la divulgació dels valors naturals i seminaturals del municipi, com l'agricultura. L'àrea d'agricultura és també crucial en matèria de medi ambient, per tal com l'agricultura ocupa pràcticament la meitat del territori. Ensenyament es considera transversal perquè una de les claus de l'èxit en la implantació de processos A21 rau en impulsar una A21 escolar, i obrir-se cap al sector educatiu com a escenari per posar en pràctica moltes propostes de conscienciació ambiental. Per últim, es considera que l'àrea dedicada a urbanitzacions abarca molts aspectes de gran pes sobre el medi ambient: des dels accessos, la dificultat i efectivitat en la prestació de serveis (especialment la recollida de residus i voluminosos), l'abastament i depuració de l'aigua o la implicació dels ciutadans en el compromís del municipi envers la sostenibilitat.

La regidoria de Medi Ambient, si bé no controla directament tots els aspectes amb incidència ambiental, sí que té fàcil accés a la informació més rellevant i, en general, és informada i consultada amb assiduïtat, tot i que amb un cert grau d'informalitat. Està integrada per un regidor, però comparteix un auxiliar administratiu i tècnic; quan convé.

El repartiment de competències que es presenta a la Taula 3.1.1-2 s'ha elaborat a partir de la informació que ha comunicat l'Ajuntament, però no consta formalment enlloc, fet que evidencia una certa informalitat en l'atribució de competències.

Taula 3.1.1-2. Repartiment efectiu de tasques de gestió relacionades amb el medi ambient

ASPECTES	RESPONSABLE
Educació ambiental i campanyes de conscienciació	Regidor de Medi Ambient
Sol·licituds de permisos forestals	Regidor de Medi Ambient
Assessorament tècnic de tot l'equip de govern quant a aspectes mediambientals	Enginyer municipal (adscribit principalment a urbanisme, dins la regidoria d'Alcaldia)
Col·locació i permisos d'antenes de telefonia mòbil	Enginyer municipal
Assessorament i tracte amb agricultors	Regidor d'Agricultura i Serveis Socials
Transport públic i mobilitat	Regidor d'Agricultura i Serveis Socials
Enjardinament, disciplina urbanística, carrers de vianants, permisos d'obres	Alcalde

ASPECTES	RESPONSABLE
Control de les empreses concessionàries (especialment aigua i recollida de residus)	Alcalde
Atenció al ciutadà (recepció de queixes, suggeriments, etc.)	Alcalde
Món associatiu (relació amb entitats, AMPA, etc.)	Regidor d'Ensenyament
Control de la brigada d'Obres	Personal tècnic
Registre d'activitats econòmiques	Personal tècnic

Font: Elaboració pròpia, a partir d'informació aportada per membres de l'Ajuntament

Personal

A banda dels 7 membres de l'equip de govern (d'Esquerra Republicana de Catalunya), el Consistori compta amb 4 regidors sense cartera i 17 membres com a personal tècnic.

El personal tècnic està integrat principalment per treballadors de jornada completa (37,5 hores setmanals). Són 13: secretari-interventor, arquitecte tècnic, responsable de l'Oficina de Turisme, agutzil, 2 administratius, 3 auxiliars administratius i 4 treballadors de manteniment. L'arquitecte i l'enginyer municipal hi dediquen 20 hores setmanals; una treballadora social n'hi dedica 10 i, per a l'àrea de joventut, hi ha un treballador contractat per 7 hores setmanals.

3.1.1.2 Gestió municipal

La gestió municipal s'analitza des del punt de vista de les assignacions del pressupost de despeses i es té en compte, també, l'adopció de mesures específiques, en les instal·lacions municipals, per a la protecció del medi ambient.

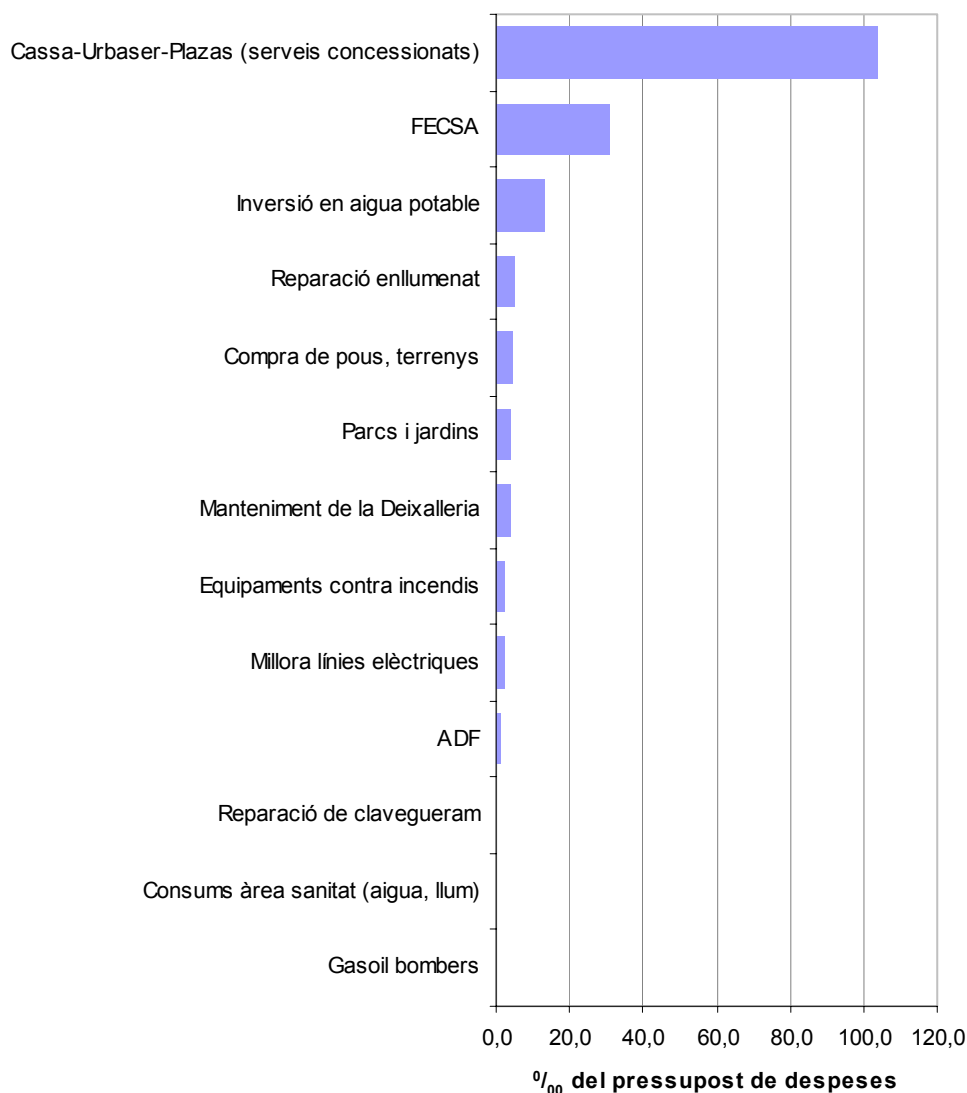
Pressupost municipal

El pressupost de despeses dels exercicis recents són:

- 2.641.331 euros per al 2002
- 3.812.329 euros per al 2003
- 3.073.696 euros per al 2004

El pressupost de despeses està organitzat en 14 capítols i s'hi poden fer consultes sectorials, per àrees, tot i que no hi ha cap capítol específic de medi ambient. La quantitat total no ha variat substancialment entre els dos darrers anys, si bé el 2004 es caracteritza per un decrement important respecte a 2003, en què hi va haver inversions importants en manteniment i reparació de la xarxa d'abastament d'aigua, i en la contribució a la restauració del castell. El 2003 les despeses d'inversió van suposar un 58 % del pressupost de despeses.

Figura 3.1.1-1. Repartiment de les despeses relacionades amb medi ambient, segons el pressupost de despeses de 2004. Les dades estan en tant per mil

Font: Elaboració pròpia, a partir d'informació aportada per membres de l'Ajuntament

L'assignació pressupostària dedicada a la regidoria de Medi Ambient no apareix aïllada. Les inversions en matèria relacionada amb el medi ambient queden repartides entre els capítols d'administració general (personal), vivenda i urbanisme (enllumenat, millora de línies elèctriques), benestar comunitari (reparació de clavegueram, manteniment de la deixalleria, serveis concessionats, inversions en aigua potable) i infraestructures bàsiques (compra de pous, terrenys, urbanització). Totes aquestes despeses, directament o indirecta, es relacionen amb els aspectes que s'analitzen en aquesta auditoria (*vegen* Figura 3.1.1-1)¹.

Per fer una aproximació a les despeses ambientals, s'han analitzat els pressupostos de despeses les anys 2003 i 2004 amb la intenció de conèixer la importància que s'assigna a diversos aspectes relacionats amb el medi ambient. S'entén que les despeses que tenen relació amb el medi ambient –i amb els aspectes que tracta aquesta auditoria ambiental–, tot i essent de naturalesa molt diversa– es poden agrupar en dues categories: (i) les relatives a consum de recursos (energia elèctrica, aigua i combustibles) i (ii) les de prestació de serveis (bàsicament aigua i residus). Teòricament podria haver-hi dues categories més, que serien la de personal, en el cas que l'Ajuntament disposés de personal qualificat en aspectes mediambientals, i la de l'àrea de medi ambient, en el cas que s'optés per dotar la regidoria amb un pressupost per fer-se càrrec d'accions com ara la implantació de l'A21L. El personal tècnic que ocasionalment col·labora amb l'àrea de Medi Ambient –que no és específicament qualificat en medi ambient– no es contempla, perquè correspon a dedicacions molt ocasionals dels enginyers, de l'arquitecte municipal o de personal administratiu.

Cal remarcar, respecte a la categoria (i), que les despeses per a subministrament elèctric i aigua es reparteixen entre els diferents capítols, i sota epígrafs diferents, de manera que es fa difícil interpretar quina és la despesa municipal global per consum d'energia i d'aigua. A més, sota un mateix epígraf, com 'subministraments' s'hi barreja la compra de vestuari amb les despeses de gasolina o de calefacció. La despesa més important, de totes les que s'han esmentat, és la que es destina a les concessionàries del servei d'abastament i recollida de residus, dins l'apartat (ii) (*vegen* Figura 3.1.1-1 i Taula 3.1.1-2).

---

¹ La despesa municipal en medi ambient constitueix l'indicador número 13 del sistema municipal d'indicadors de sostenibilitat, que determina la despesa municipal en medi ambient en relació amb la despesa municipal corrent.

Taula 3.1.1-3. Repartiment del pressupost de despeses dels anys 2003 i 2004, en euros i en tant per mil (‰/‰)

CONCEPTE DE DESPESA	ANY 2003		ANY 2004	
	Euros	0/00	Euros	0/00
(i) Consums municipals (*)	68.900	18,1	97.900	31,9
FECSA	65.000	17,0	95.000	30,9
Consums àrea sanitat (aigua, llum)	3.000	0,8	2.000	0,7
Gas-oil bombers	900	0,2	900	0,3
(ii) Prestacions de serveis, infraestructures	848.409	222,5	430.202	140,0
Reparació enllumenat	15.000	3,9	15.000	4,9
Millora línies elèctriques	18.000	4,7	6.000	2,0
Nous enllumenats	134.188	35,2		0,0
Reparació de clavegueram	5.000	1,3	2.500	0,8
Inversió en aigua potable	84.260	22,1	40.000	13,0
Compra de pous, terrenys		0,0	13.202	4,3
Manteniment de la Deixalleria	600	0,2	12.000	3,9
Cassa-Urbaser-Plazas (serveis concessionats)	200.000	52,5	320.000	104,1
ADF	3.500	0,9	3.500	1,1
Equipaments contra incendis		0,0	6.000	2,0
Parcs i jardins	20.000	5,2	12.000	3,9
Compra de terreny paleontològic	95.000	24,9		0,0
ACA- millora torrent de Can Rossell	4.000	1,0		0,0
Rehabilitació del Castell	107.831	28,3		0,0
Arranjament de barreres arquitectòniques	137.030	35,9		0,0
Neteja d'abocadors, manteniment de fonts, campanyes de divulgació de medi ambient	24.000	6,3		0,0
TOTAL	917.309	241	528.102	172

(*) indica que falta considerar algunes partides de subministrament que no diferenciaven entre consum de recursos i adquisició de vestuari, per exemple

Font: Elaboració pròpia, a partir d'informació aportada per l'Ajuntament.

Quant a consum de recursos hi ha un increment notable, degut a que els pagaments a FECSA han incrementat significativament (de 65.000 a 95.000 euros). Quant a altres despeses relacionades amb medi ambient (categoria ii) hi ha hagut, en canvi, una clara disminució, ja que s'ha reduït a la meitat pràcticament. Cal remarcar, però, la transcendència de les actuacions que es van fer l'any 2003, com ara la compra dels terrenys

del jaciment paleontològic, la supressió de barreres arquitectòniques, nous enllumenats, la rehabilitació del Castell, la recuperació de fonts o la millora del torrent de Can Rossell.

Els serveis concessionats, d'abastament d'aigua i recollida de residus, es comptabilitzen sota una única partida que ha passat de suposar el 5% l'any 2003 per esdevenir el 10% el 2004.

Actuacions tan interessants com les campanyes de divulgació i educació ambiental s'han deixat de fer el 2004.

A partir de 2005, caldrà preveure una nova font d'ingressos, ja que el govern municipal ha permès finalment que Feinsa-Endesa construeixi una línia d'alta tensió en uns terrenys de 4.000 metres quadrats al polígon Can Bosch a canvi de compensacions econòmiques. El govern ha accedit a que la línia passi pel municipi a canvi del pagament, durant deu anys, de 100.000 euros anuals i de l'aportació de 400.000 euros per arreglar la línia de mitjana i baixa tensió i la construcció d'unes plaques solars a l'escola del poble. Cal esperar, doncs, que aquesta nova partida d'ingressos repercuteixi en aspectes mediambientals, aprofitant l'avinentsa d'estar elaborant el Pla d'Acció Local.

Marc competencial

Les administracions presents en el municipi amb competències més directes sobre el medi ambient són l'Ajuntament, el Consell Comarcal del Penedès, la Mancomunitat Intercomarcal del Penedès-Garraf (MIPG), la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, més de l'Estat espanyol. El que disposa la llei 7/95, reguladora de les Bases del Règim Local, és determinant quant a les obligacions de l'Ajuntament per cobrir una sèrie de serveis mínims.

Les competències pròpies del municipi, que és l'àmbit d'estudi d'aquesta Memòria, vénen determinades per la Llei 7/85 de Bases del Règim Local, que per als municipis de menys de 5.000 habitants, inclou necessàriament la prestació dels serveis següents: enllumenat públic, cementiri, recollida de residus, neteja viària, abastament d'aigua potable, clavegueram, accés als nuclis de població, pavimentació de vies públiques i control d'aliments i begudes.

En el cas de Subirats, i per als aspectes relacionats amb el medi ambient, les consideracions més destacables en relació amb la distribució de les competències són les següents:

Aspectes Territorials i Estructurals

PLANEJAMENT i PATRIMONI NATURAL. El Pla General d'Ordenació Urbanística es començarà a revisar i redactar de nou d'aquí a poc temps. Acaba d'adjudicar-se (març 2004). És una eina de primer ordre quant a la factibilitat d'implantar el Pla d'Acció Local que seguirà a aquesta Memòria.

MOBILITAT i TRANSPORT. És competència de l'Ajuntament el manteniment dels accessos als diferents nuclis de població. No hi ha cap mitjà de transport públic que els uneixi

ACTIVITATS. L'Ajuntament s'ha d'adequar a les imposicions de la Llei catalana d'Intervenció Integral de l'Administració Ambiental i està actualitzant l'antic registre d'activitats nocives per adaptar-lo al que imposa aquesta disposició

EDUCACIÓ AMBIENTAL. Hi ha una zona escolar rural (ZER), que fa activitats compartides entre els 3 centres escolars d'educació infantil i primària, la qual cosa donaria facilitats per traslladar l'Agenda 21 municipal a l'àmbit escolar.

Vectors Ambientals

AIGUA. L'abastament i la distribució d'aigua potable és competència municipal però és un servei concessionat des de 1999. El control de les empreses concessionàries recau en la regidoria d'Alcaldia, que és la que podria imposar sancions econòmiques i vetllar pel compliment del contracte. Durant els darrers anys, s'està recanviant la xarxa d'abastament, i es nota en els pressupostos de despeses. Tots els nuclis tenen abastament d'aigua municipal excepte un (Urbanització Casablanca) i tots tenen clavegueram (menys la part sud de la urbanització esmentada), malgrat que queden nuclis per connectar a estacions depuradores.

RECOLLIDA D'ESCOMBRARIES. La recollida de residus municipals està repartida entre diferents empreses (veure capítol 3.2.2), i la supervisió de les concessions és competència de la regidoria d'Alcaldia. La Deixalleria municipal ha sigut objecte d'una inversió econòmica important durant l'exercici 2004², en què s'hi destinen 12.000 euros (respecte als 600 de l'exercici anterior).

Consum de recursos i producció de residus

El consum d'aigua i d'energia de les instal·lacions municipals s'analitza en diversos capítols de l'apartat 3.2 d'aquesta Memòria. Pel que fa a la gestió dels residus generats a les instal·lacions municipals, cal indicar que en els edificis municipals no se separen selectivament els residus, i que no hi ha cap ordenança ni disposició que ho reguli, i que els únics contenidors selectius que hi ha instal·lats i senyalitzats són els de paper. Tampoc consta que hi hagi mecanismes d'estalvi d'aigua o d'energia en els edificis i dependències municipals.

---

² S'ha cedit la gestió a l'empresa TECMED, SA

Criteris ambientals

L'Ajuntament s'ha adherit a la Carta d'Aalborg relativa a la Declaració dels ciutats i pobles europeus per a la sostenibilitat i per tant ha pres el compromís d'impulsar actuacions municipals dins el marc del desenvolupament sostenible. Tot i que no estan establerts explícitament, l'Ajuntament de Subirats incorpora la preocupació pels aspectes mediambientals en la seva política d'actuació. Deixant de banda el compliment amb la normativa vigent relativa a les competències municipals, hi ha un conjunt d'indicis que mostren aquest preocupació:

MEDI AMBIENT I SOSTENIBILITAT: des de 1999 han demanat col·laboració a la Diputació de Barcelona per tirar endavant l'auditoria ambiental municipal i poder redactar el Pla d'Acció Local. L'any 2000 es va encarregar una prediagnosi, que tractava part dels aspectes que inclou aquesta Memòria, i el 2002 es va organitzar una conferència per donar-ne a conèixer els resultats, al Centre Agrícola de St. Pau d'Ordal. Amb posterioritat, el 2004, s'ha adjudicat la redacció de la Memòria i la Diagnosi Ambiental.

PLANEJAMENT: s'ha fet coincidir la revisió del POUM amb l'elaboració de l'auditoria ambiental, la qual cosa és molt positiva. EL POUM ordena els usos del territori i és molt recomanable que la implantació de l'Agenda 21 i l'ordenació dels usos es duguin a terme alhora, per afavorir la sinergia. Moltes de les accions d'un Pla d'Acció Local queden supeditades –o limitades- per POUMs que no han incorporat la dimensió ambiental.